

Janneke Gnodde

Koerst op kwaliteit

FOKKERIJ

De kersverse Fokker van het Jaar vergezeld door haar partner Jan tijdens de huldiging in Hengelo.

Met een website die als naam heeft: "Gelders paard is goud waard", kan het niet anders zijn dan dat de liefde voor dit type paard diep geworteld is. Janneke Gnodde is dan ook bijzonder verknocht aan dit meest veelzijdige paard van het KWPN en heeft thuis op Terschelling een aantal fijne representanten in de wei lopen.

TEKST: GEMMA JANSEN • BEELD: GEMMA JANSEN E.A.

Janneke kan haar liefde voor paarden in zijn algemeenheid niet goed verklaren. "Als het aan mijn genen had moeten liggen, dan was ik visser geworden of deed iets in de scheepvaart, zoals mijn ouders en voorouders. Ik heb twee broers en vijf zussen. De jongens hadden niet zoveel met pony's en paarden, maar de meisjes van ons gezin reden allemaal. Hiervan houden alleen mijn oudere zus Margriet en ik me nu nog bezig met paarden. Margriet heeft in Emmeloord een trainings- en handelsstal."

Eiland

"Ik ben geboren en getogen op Urk, dat heeft weliswaar sinds 1939 een verbinding met het vasteland, maar is qua heersende mentaliteit nog een eiland. Misschien dat ik me daarom vanaf het begin helemaal thuisvoelde op Terschelling. Op Urk reed ik een paard dat op een boerderij stond en zo kwam ik in aanraking met het agrarische leven. Ik woonde al op Terschelling voordat ik afgestudeerd was, maar zodra ik klaar was met mijn studie, heb ik mijn

kat opgehaald van de wal en een paard gekocht. Dit was Lecarla. Ze had een heel vervelende eigenschap, met buitenrijden wilde ze niet graag van huis. Eenmaal op pad draaide ze razendsnel om en ging op huis aan. Toen ik haar ongeveer een jaar had, moest ik worden geopereerd aan een hernia. Als ik daarna op Lecarla zat en ze haalde haar kunstje uit, dan kreeg ik iedere keer een enorme klap in mijn rug en dat kon ik natuurlijk niet gebruiken. Eigenlijk dacht ik dat rijden niet meer voor mij was weggelegd vanwege mijn rug, dus besloot ik Lecarla weg te doen en een goede fokmerrie terug te kopen. Een leven zonder paarden was voor mij namelijk niet denkbaar. Toen kwam ik Evottie tegen, uit de bekende Vottie-stam. Haar vader was Saluut en haar moeder de prestatie preferente stermerrie Avottie van Octaaf. In haar moederlijn kwam een flink aantal goedgekeurde hengsten en internationale sportpaarden voor. Zelf was Evottie Z-dressuur, Z-springen en Z-samengesteld. Als tienjarige was ze verkocht voor de internationale sport, maar kreeg te kampen met een peesblessure. Evottie veranderde door haar blessure weer van eigenaar en deze wilde met

haar gaan fokken, maar kreeg haar niet drachtig. Toen kon ik haar kopen. Ik heb haar naar het eiland gehaald en vrijwel meteen was ze drachtig. Omdat ze zo bijzonder plezierig in de omgang was, ben ik er toch een keer opgeklommen. Wat een heerlijk paard was dat. Ik heb er nog jarenlang plezier van gehad, maakte er buitenritten mee, maar volgde ook de spring- en dressuurlessen bij de rijvereniging. Haar eerste nakomeling bij mij was Zinnevottie, een dochter van Odermus. Deze elitemerrie is verkocht als springpaard naar Amerika. Vervolgens werd van Sirius Attent geboren en hij is alleen uitgebracht in de basisdressuursport. Het laatste veulen van Evottie is de nu negenjarige Blits, een zoon van Parcival. Hij kwam bij Rom Vermunt in Geesteren terecht en is inmiddels geklasseerd in het ZZ-Zwaar.”

Verliefd op Vidieni

“Evottie liep hier in haar eentje en eigenlijk wilde ik er nog een merrie bij. Het klassieke en robuuste type van Evottie stond mij goed aan en ik wilde ook graag een paard, waarmee ik alles kon: springen, dressuur, maar ook mensen. Deze

Haar prachtige jonge paarden geven Janneke veel vertrouwen in de toekomst.

FOKKER VAN HET JAAR

De motivatie om deze titel te geven aan Janneke was volgens de selectiecommissie: “Een enthousiaste, jonge fokker met een duidelijke visie over en voorkeur voor het Gelders paard. Waarbij kwaliteit hoog in het vaandel staat.”

FOKKER VAN HET JAAR

Elite sportmerrie Vidieni is zowel Z2-dressuur als Z-springen. Deze veelzijdige merrie is het paradepaard van Janneke.

**“Als rijpaard-
mensen praten
over Gelders
bloed, doen zij
vaak voorkomen
alsof dat vies
is. In mijn ogen
is het juist een
voordeel; het
geeft houding,
beweging en een
goed karakter.”**

veelzijdigheid is voor mij een van de belangrijkste kenmerken van een Gelders paard. Ik heb een jaar gezocht en was al bij zes of zeven paarden wezen kijken, toen ik Vidieni tegenkwam op Marktplaats. Parcival was haar vader en haar moeder Ladona; een preferente stermerrie van Hendo x Theoloog. Haar halfzus Ridieni is nationaal kampioen Gelders paard geweest. Vidieni stond bij de familie Koenes in Winsum. Toen ik haar zag, was het liefde op het eerste gezicht. Twee jaar was ze toen en met haar 1.55m was het best nog spannend of ze wel een paard zou worden. Toen ze als driejarige op de keuring

werd gemeten was ze 1.63m. Ik was meteen helemaal gek van haar; ze was heel correct gebouwd, had een prachtige uitstraling en kon geweldig bewegen. In de fokkerij hoef ik overigens geen rekening te houden met haar maat, want al haar nakomelingen zijn kastelen. Hoewel ik wel oplet dat ik geen kleine hengst voor haar gebruik. Haar maat is het enige wat ze niet doorgeeft, voor het overige stempelt ze heel duidelijk. Zelfs haar kleindochters lijken sterk op haar. Haar nakomelingen hebben allemaal dezelfde krachtige manier van lopen, zijn heel slim, goudeerlijk maar knetterheet. Ze gebruiken hun energie gelukkig wel voor hun ruiter en niet ertegen! In dat opzicht zijn het meer sportpaarden dan recreatiepaarden. Vidieni heeft ook bij Rom Vermunt in training gestaan. Hij wilde niet geloven dat ik er gewoon buitenritten mee maakte. Vidieni geeft weliswaar geweldige dressuurpaarden, maar kan zelf nog beter springen. Ze is in de Z2-dressuur uitgebracht door Rom. Vervolgens is hij met haar gaan springen. In mei begon hij in de klasse B en begin augustus startten ze in de Z. Iedere wedstrijd kwamen er mensen aan hem vragen of ze te koop was. Het eerste veulen van Vidieni was Beste Dieni van Flemmingh. Zij heeft een goede merrietest bij de rijpaarden afgelegd en is uitgebracht in de Z2-dressuur. Deze elite sportmerrie staat nu weer op Terschelling en is

VEELZIJDIGE BEDRIJVGHEID

Janneke volgde op het vasteland een opleiding aan de Middelbare Agrarische School, in de richting melkveehouderij. “Een stageplaats moest zich minstens vijftig kilometer van mijn woonplaats bevinden. Op vakantie was ik al een aantal keren op Terschelling geweest, dat beviel zo goed dat ik koos voor een stage op een melkveehouderij daar. Ik ben nooit meer van Terschelling weggegaan en kwam er later ook mijn partner Jan tegen. Heel lang was ik nog voornemens om de Hogere Agrarisch School erachteraan te doen, maar dat is er tot nu toe nog niet van gekomen. Binnen een jaar nadat ik was geslaagd voor school kocht ik met Jan een winkel, een soort Welkoop. We verkochten onder meer verschillende diervoeders. Dat sloot aan bij mijn opleiding en bovendien genoot ik van de contacten met allerlei verschillende klanten. Het nadeel was dat ik er zes dagen per week mee bezig was en eigenlijk nooit van huis kon. Na de komst van zoon Robin en dochter Roos Celien hebben we de winkel verkocht. Tegenwoordig hebben we een hoveniersbedrijf, een klein transportbedrijf en een afvalinname.”

een van mijn fokmerries. Wat karakter betreft een heerlijk paard, want je kunt, net als bij haar moeder, er zo zonder zadel opstappen om er een bosrit mee te maken, ook als ze een tijd heeft stilgestaan. Vervolgens heb ik Vidieni een jaar gust gehouden en heeft ze de IBOP afgelegd. Hierin haalde ze voor zowel de dressuur als het springen 80 punten. In 2008 werd uit Vidieni van Spielberg Diede Dieni geboren. Rom was zo gek van deze sport elitemerrie, dat hij haar gekocht heeft. Inmiddels heeft hij haar bij Annemiek Vincourt gestald. In april van dit jaar liep ze Z1 en inmiddels is ze ZZ-Zwaar geklasseerd.”

Springbloed is belangrijk

“In 2009 werd uit Vidieni een merrieveulen van Sirius geboren. Deze Eeke Erina Dieni sprong heel apart, maar dat kwam op de keuring niet helemaal uit de verf. Ze is als springpaard verkocht naar Engeland en doet het daar erg goed. Het jaar daarna is Vidieni van huis geweest om uitgebracht te worden in de sport en heb ik haar weer bewust niet laten dekken. Omdat Vidieni zelf geweldig kon springen en omdat ik het belangrijk vind dat er ook springbloed wordt toegevoegd bij de Gelderse paarden heb ik haar laten dekken door Eldorado van de Zeshoek. Uit deze dekking werd in 2011 de ster PROK-merrie Grande Dieni geboren. Een hele fijne merrie, waarmee Rom uitkomt in het L-springen en die

vanaf volgend jaar in het M start, want ze speelt vooralsnog met de hoogte van de hindernissen. Vervolgens is Vidieni gedekt met Blauwendraads O'Brien en Cream on Top. Van de eerste hengst werd in 2012 Heraut geboren. Hij heeft meegelopen op de eerste bezichting, maar hij mocht niet door naar de tweede. Een gemiste kans in mijn ogen, want het was natuurlijk heel mooi bloed om in de populatie te krijgen. Hij is inmiddels verkocht en loopt bij een meisje in Friesland, die hem wil opleiden voor de sport. Jelka Dieni uit 2014 loopt hier nog in de wei bij de jonge paarden en dat lijkt heel goed. Zij had voor mij wel een hengst mogen wezen, maar je krijgt het zelden zoals je het hebben wil. Wat springen aangaat zit het wel goed met haar, want ze sprong regelmatig de wei uit en als ze weer terug wilde naar de andere merries sprong ze ook probleemloos terug. Op het zand achter in de wei zet ik af en toe een hindernisje voor haar op om te spelen.”

“Dit jaar heeft Vidieni een hengstveulen gekregen van Dante Weltino, dat is weer dressuurbloed. Deze Dieno is groot en superbraaf. Het karakter van de hengst voor Vidieni mag niet te scherp zijn, daarom past Duits bloed heel goed bij haar en Vidieni geeft haar goede achterbeen toch wel door. Ze is ook nu weer drachtig van Dante Weltino. Voor Vidieni gebruik ik momenteel rijpaardhengsten, omdat

SPRINGKWALITEIT

“Mijn hart gaat uit naar een veelzijdig paard, dat veelzijdige vind ik mooi. Dat is ook mijn kritiek op deze fokrichting; ik vind dat er te weinig aandacht is voor de veelzijdigheid en met name voor het springen. In zo'n kleine richting ben je wel heel afhankelijk van een heel klein aantal keurmeesters. Bij de rijpaarden is er veel meer keuze en zijn de juryleden gespecialiseerd in de verschillende richtingen. Misschien is het een idee om voor het onderdeel springen bij een hengsten- of merriekeuring Gelders paard een jury in te zetten, die geschoold is in het onderkennen van springkwaliteiten.”

De bij de huldiging betrokken Rom Vermunt stelde de door Janneke gefokte ZZ-Zwaar geklasseerde elite sportmerrie Diede Dieni voor.

Elite sportmerrie Beste Dieni is een van Jannekes fokmerries op Terschelling.

ze meer matchen met haar kwaliteiten. Mocht er een Gelderse hengst beschikbaar komen die op haar nog kan verbeteren, dan ga ik die zeker ook gebruiken!”

Onderscheiden

Van jongs af aan heb ik de valkkleur heel leuk gevonden, anders dan anders. Bovendien: als je jezelf als fokker op Terschelling wil onderscheiden, moet je wel iets aparts hebben. Een goeie met zo'n kleurtje is echt wel iets unieks. Ik kocht een aantal jaren geleden voor dat doel de merrie Tarana, een valkkleurige dochter van Test uit de eveneens valkkleurige Fabiola, een Rentheer x Apollo. Haar eerste nakomeling bij mij was een zoon van Parcival, Casteleyn Platinum. Deze palomino verhuisde als jong paard naar Shirley Wilaras en wordt nu uitgebracht in de Z1-dressuur. In combinatie met Ahoy-dochter Cherina kreeg hij een valkkleurige zoon en deze Goedhart heb ik verkocht als veulen. Inmiddels is hij goedgekeurd bij het AES en de IHW. Het tweede veulen van Tarana bij mij was Dorissa, een palominokleurige dochter van Vitens. Dorissa is nog niet naar de keuring geweest. Het is een correct gebouwde merrie, maar misschien te klassiek voor deze tijd. Ze fokt wel heel erg goed. Dit jaar had ze een mooie Dante Weltino aan de voet en van vorig jaar heb ik nog een heel apart en valkkleurig merrieveulen van Negro op stal, Jarissa. Voor aankomend jaar is ze niet gedekt, want ik wilde haar gaan rijden, maar daar is het door tijdgebrek nog niet van gekomen.”

Om zich te onderscheiden fokt Janneke ook paarden met aparte kleuren, waaronder deze Jarissa (Negro x Vitens).

Kwaliteit dankzij Gelders paard

“Als er tussen rijpaardmensen wordt gepraat over Gelders bloed, doen zij vaak voorkomen alsof dat vies is. In mijn ogen is het juist een voordeel; Gelders bloed geeft houding, beweging en een goed karakter. Dat mijn paarden zo sterk zijn in hun verbindingen komt, denk ik, door het Gelderse erachter. Bij de rijpaarden mis ik die kracht momenteel een beetje, die zijn nogal eens te lang en te slap. Daarnaast zijn Gelderse paarden gezond. Wat tot nu toe aan nafok van Vidieni geröntgend is, is allemaal PROK. Ik loop bij de jonge paarden wel altijd met Podo-brokjes te strooien en ze gaan alle dagen naar buiten, maar een stukje erfelijkheid speelt natuurlijk ook mee. Gelderse paarden zijn sober en dat is voor mij eveneens een kwaliteit. Ze worden makkelijker te dik dan te dun. Van biks geven worden ze knetterheet. Rond het veulenen krijgen de merries natuurlijk wel wat meer krachtvoer. Ik probeer paarden te fokken die koel in de omgang zijn, maar heet in het werk. Werklust is heel belangrijk, flegmatisch is eerder een ander woord voor lui en niet voor braaf. Mensen in deze tijd zijn zo druk, dat ze geen tijd meer hebben om iedere dag te rijden. Mijn

Alle paarden van Janneke komen zomer en winter iedere dag in de wei en groeien gezond op.

Als paardenfokker op Terschelling moet je extra kwaliteit op stal hebben om kopers naar het eiland te lokken.

paarden kunnen rustig een week stilstaan en dan kun je er zo op kruipen zonder te verongelukken. Vanwege het verkeerde beeld dat de meeste mensen hebben bij een Gelders paard, ben ik Gelderse hengsten gaan afwisselen met rijpaardhengsten, met de laatste groep fok ik commercieel. Zo is het hengstveulen Halewijn van Uphill uit Diede Dieni op de CK Warga geweest en vervolgens verkocht naar België. Uit haar heb ik nog een tweejarige, zeer goed bewegende merrie van Charmeur. Grootmeester, ook van Charmeur, uit Beste Dieni kreeg een andere eigenaar op de Starsale Veulenuitveiling. Zijn halfbroer Klasse van Governor was verkocht aan de VDL Stud, maar hij heeft helaas een ongeluk gehad. Iza Dieni van Bon Bravour uit Beste Dieni was als veulen derde bij de rijpaardveulens tijdens CK Friesland. Van deze merrie ben ik helemaal weg en ik verheug me dan ook op het aankomend keuringsseizoen.”

Bonus

“Wat de stamboekkeuring aangaat is het ontzettend prettig dat de paarden hier naar de keuring kunnen. Het is een kleine keuring. Op dit eiland zaten van oudsher veel paardenfokkers, maar nu zijn Anrike Trip en ik nog de enige KWPN-fokkers. Gelukkig is er ieder jaar wel iemand, die een paard of veulen aan de wal heeft gekocht en het voor de keuring aanbiedt. Bart Henstra komt altijd als jury naar het eiland. Hij

heeft hier geen overvolle rubrieken, dus alle tijd om onze fokkerijvragen te beantwoorden. Dat is een bonus voor op het eiland wonen. Als een van mijn veulens goed genoeg is voor de CK ga ik daar graag naartoe, maar alleen al om hem of haar op de wal te krijgen ben ik al 205 euro kwijt. Vaak moet ik er dan ook nog overnachten, omdat de laatste boot al weg is voor de keuring is afgelopen en dat kost dan extra geld. Als ik ergens heen ga, moet mijn partner Jan op het spul passen. Gelukkig vindt hij het paardengedoe wel leuk. Hij heeft zelf gemend en in zijn jonge jaren ook pony gereden. De hengstenkeuring staat vast op het programma. Daar zie je heel veel in één keer; jonge hengsten, maar ook goedgekeurde hengsten en hoe zij zich ontwikkeld hebben.

Ik wil geen acht veulens per jaar fokken, maar wel kwaliteit. Ik probeer me dan ook te onderscheiden door alle merries te laten testen. Dat kost in eerste instantie veel geld, maar betaalt zich op de langere termijn ongetwijfeld terug. Daarom bezoek ik ook altijd keuringen met mijn paarden. Mensen gaan zo het stammetje kennen en kopen makkelijker een veulen daaruit. De kwaliteit van een eilandveulen moet echt bovengemiddeld zijn, anders komt er echt niemand bij kijken. Mensen zijn ook eerder genegen om voor een rijpaardveulen op de boot te stappen dan voor een Gelders veulen, maar dat weerhoudt me er toch niet van om ook Gelders te blijven fokken.” ●

TIP

“We hebben een prachtig KWPN-centrum en dat ligt centraal in Nederland. Ik zou graag willen dat de keuring van Hengelo verhuist naar Ermelo. En dan nog liefst de stamboekkeuring in het ochtendprogramma en 's middags de Centrale Keuring. Het Gelders paard is maar een kleine populatie, dus qua tijd moet dat kunnen. In Flevoland en Utrecht gebeurt het al op die manier. Als kijker kun je op die manier de beoordeling van de paarden veel beter volgen.”

Iza Dieni van Bon Bravour was als veulen derde op CK Friesland en met stip een van de favorieten van Janneke.

